

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2005

ÚVODNÍ SLOVO
/5

HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ
/7

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY
/19

VEŘEJNÁ PODPORA
/25

AGENDA 2006
/31

MEZINÁRODNÍ VZTAHY
/33

LIDSKÉ ZDROJE A OSVĚTA
/35

0/

ÚVODNÍ SLOVO

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) vstoupil v roce 2005 do zcela nové etapy svého vývoje. Nejenomže došlo k významné změně struktury a s ní spojeným personálním změnám, avšak důležitá je především změna filozofie, se kterou Úřad nově přistupuje k posuzování problematiky ve své působnosti. Výrazně odlišné je posuzování případů porušování zákona o veřejných zakázkách, kde jednotlivé případy posuzujeme vždy komplexně a ustupujeme od právního purismu všude tam, kde nám to zákon dovoluje. V případě nutnosti udělit zadavateli pokutu klademe důraz zejména na adresnost postihu konkrétních provinilců a tomu se snažíme uzpůsobovat i výši příslušné sankce.

Největší změnou na Úřadu je ale bezesporu nový přístup k problematice hospodářské soutěže. Nově již není prioritou rozdávat vysoké pokuty, ale naopak preventivně, prostřednictvím takzvané soutěžní advokacie, řešit problémy v samých počátcích, dříve než dojde ke škodám na soutěžním prostředí.

Nová filozofie Úřadu je zkrátka charakterizována mottem: prevence je účinnější než represe. Tímto pravidlem se chceme řídit i v roce 2006, ve kterém slavíme patnáct let soutěžního práva v České republice.

Martin Pecina

předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

1/

HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ

Soutěž mezi podnikatelskými subjekty je základním mechanismem tržní ekonomiky. Má velký význam zejména pro spotřebitele, neboť silná konkurence mu umožňuje výběr ze širšího sortimentu zboží za konkurenční, tedy i za nižší ceny. Hospodářská soutěž je tak jednoduchou, ale velmi účinnou zárukou optimálního stavu z hlediska kvality i ceny výrobků a služeb. Efektivní je zejména tehdy, když je trh tvořen na sobě navzájem nezávislými firmami, které jsou vystaveny konkurenčnímu tlaku. Aby byla zajištěna schopnost dodavatelů vyvíjet tento tlak, vymezuje zákon o ochraně hospodářské soutěže praktiky, které jsou způsobilé soutěž omezit a proti nimž může soutěžní Úřad zakročit. Jde o zakázané dohody (kartely) a zneužití dominantního nebo monopolního postavení. Narušit soutěž mohou také fúze firem, proto se k velkým spojením musí antimonopolní instituce nejdříve vyjádřit.

/ LEGISLATIVNÍ ČINNOST

V oblasti hospodářské soutěže nabyla 1. 10. 2005 účinnosti čtvrtá novela zákona o ochraně hospodářské soutěže (zákon č. 361/2005 Sb.). Zároveň byla novelizována i prováděcí vyhláška k tomuto zákonu, upravující náležitosti návrhu na povolení spojení soutěžitelů. Čtvrtá novela reaguje na přijetí Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole spojování podniků. Nařízení upravuje podmínky pro spolupráci mezi soutěžními úřady členských států a Evropskou komisí, včetně povinností, které je Česká republika povinna k zajištění efektivnosti této spolupráce splnit. Nařízení rovněž vymezuje podmínky, za kterých může Komise předat určité spojení k posouzení národnímu soutěžnímu úřadu, a podmínky, za kterých může národní soutěžní úřad požádat Komisi, aby určité spojení posoudila ona. Touto čtvrtou novelou došlo mj. k významné změně ekonomických kritérií pro určování dopadu spojení na hospodářskou soutěž. Jde o výslovnou změnu kritéria, dle něhož se spojení povolí či naopak nepovolí, přičemž změna spočívá v doplnění dosavadního testu dominance novým systémem, a to tzv. SLC testem (Substantial Lessening of Competition). Díky této změně je nyní možno zakázat spojení schopné způsobit negativní dopady na soutěž bez ohledu na to, zda k nim došlo v důsledku vzniku nebo posílení dominantního postavení spojujících se soutěžitelů. Novela se vedle spojování soutěžitelů týká i zakázaných dohod. Zrušila soustavu blokových výjimek vydaných vyhláškami Úřadu a nahradila je obecným odkazem na blokové výjimky komunitární, které mají v podstatě identický obsah.

Zákon o ochraně hospodářské soutěže byl v roce 2005 novelizován také zákonem č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, který přinesl změny i do soutěžního zákona. Tato úprava byla přijata přes jasně deklarované stanovisko Úřadu, že se tím česká právní úprava soutěžního práva dostává do rozporu s právem komunitárním, s nímž by měla být plně v souladu.

/ SOUTĚŽNÍ ADVOKACIE

Jednání antimonopolního úřadu se neomezuje pouze na rozhodovací činnost na základě zákona o ochraně hospodářské soutěže. Stále významnějším prvkem vedoucím k podpoře existence účinné soutěže na jednotlivých trzích je tzv. soutěžní advokacie. Jde o souhrn všech aktivit zaměřených na podporu vzniku a rozvoje konkurenčního prostředí, včetně zvyšování obecného povědomí veřejnosti o prospěšnosti hospodářské soutěže. Důsledné prosazování soutěžních principů přispívá k rozvoji jednotlivých odvětví. ÚOHS pravidelně analyzuje klíčové trhy, dává připomínky k návrhům zákonů, zveřejňuje svoje stanoviska, vydává rozhodnutí. Cílem je přispět ke zlepšení situace na dotčených trzích, k odstraňování bariér a napomáhání konkurenceschopnosti, a to i mimo správní řízení. Na základě aktivní soutěžní advokacie Úřadu se například Česká tisková kancelář rozhodla odstranit ze svých smluv protisoutěžní ustanovení o minimálních cenách pro další prodej svých zpráv v elektronické podobě. Tím bylo docíleno odstranění závadného stavu, aniž by muselo být vedeno správní řízení.

V rámci soutěžní advokacie Úřad spolupracuje také se Sdružením obrany spotřebitelů ČR nebo s odvětvovými regulačními úřady. Významné změny bylo dosaženo na telekomunikačním trhu, kde cenovým rozhodnutím Českého telekomunikačního úřadu (ČTÚ) č. 01/2005 došlo k odstranění protisoutěžní struktury přímo regulovaných cenových plánů společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s., kterou Úřad opakovaně při svých jednáních s ČTÚ namítal. Cenové plány HOME MINI, HOME STANDARD a BUSINESS STANDARD tak, jak byly stanoveny cenovým rozhodnutím ČTÚ č. 01/2002, totiž obsahovaly ze soutěžního hlediska nepřijatelnou vazbu hovorových kreditů pro volání na pravidelný měsíční paušál, který musí zákazníci hradit společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s. za užívání telefonní stanice.

Formou soutěžní advokacie je také osvětová činnost, například vydávání metodik. ÚOHS v loňském roce například zveřejnil materiál Zemědělská politika vs. zákon o ochraně hospodářské soutěže. Tento návod má pomoci prvovýrob- cům v orientaci v tom, které jejich jednání je a které není v rozporu se soutěžními pravidly.

V roce 2005 Úřad zpracovával v tzv. mezirezortním připomínkovém řízení celkem 595 návrhů zákonů, prováděcích právních předpisů a materiálů nelegislativní povahy. K těmto materiálům bylo celkem uplatněno 83 připomínek, z toho 60 připomínek doporučujícího charakteru a 23 připomínek, jež ÚOHS považoval pro svou činnost za zvláště významné. Je totiž nutné konstatovat, že k narušení soutěžního prostředí může dojít i na základě rozhodnutí ministerstev, orgánů státní správy či obcí. Toto jednání však Úřad nemůže sankcionovat, neboť zákon o ochraně hospodářské soutěže takové oprávnění neobsahuje.

Elektroodpady

V září 2005 byla přijata nová právní úprava v oblasti nakládání s elektroodpady. Za poměrně krátkou dobu účinnosti příslušné vyhlášky obdržel Úřad řadu podnětů výrobců či dodavatelů elektrozařízení i subjektů jinak dotčených vyhláškou, vyjadřujících nespokojenost s jejím zněním. Úřad dospěl ke zjištění, že přijatá právní úprava může vést k narušení hospodářské soutěže. Ačkoli zákon o odpadech v tomto smyslu nic nenaznačuje, vyhláška stanoví, že pro každou skupinu elektrozařízení zajišťuje společné plnění financování nakládání s historickými elektrozařízeními pouze jeden kolektivní systém. Výrobci elektrozařízení jsou tak připraveni o možnost dohodnout se na podmínkách fungování systému a namísto toho jsou nuceni přijmout podmínky, které jsou jim diktovány správcem kolektivního systému vybraného příslušným ministerstvem. Lze současně předpokládat, a zkušenosti ze zahraničí to potvrzují, že v důsledku absence soutěže na tomto trhu jsou i soutěžitelé nuceni nést vyšší náklady spojené s likvidací elektroodpadu, než by tomu bylo na trhu konkurenčním.

Obec Hlubočky

Úřad šetřil podnět týkající se nájemní smlouvy, kterou pisatel podnětu uzavřel s obcí Hlubočky. Dodatek ke smlouvě ho zavazoval prodávat pivo stejného stupně a množství za cenu minimálně o jednu korunu vyšší, než-li prodává nájemce v sousední restauraci umístěné v Kulturním domě, kterou obec Hlubočky také pronajímala. Případ byl řešen v rámci soutěžní advokacie a Úřad informoval obě strany o tom, že by mohlo jít o zakázanou a neplatnou dohodu a vyzval obec Hlubočky k nápravě. Poté, co byl z dodatku ke smlouvě vypuštěn protisoutěžní článek, bylo šetření ukončeno.

/ ZAKÁZANÉ DOHODY

Jejich nejznámějším příkladem jsou dohody o přímém určení cen. Spotřebitel v takových případech nemá možnost nakupovat za konkurenční ceny. Zpravidla dochází k nárůstu cen, které by za situace normálního fungování soutěže byly nižší. Neméně závažné jsou také dohody o rozdělení trhu. Firmy si přirozeně nekonkurují, trh se nevyvíjí a stagnuje. Noví soutěžitelé pak mají velké problémy se na trhu etablovat. Kartelové dohody uzavírají soutěžitelé s cílem omezit soutěž, rozdělit si a ovládnout trh. Mají jim zajistit pravidelný zisk bez rizika, že se na trhu objeví konkurent, který by je vlastní aktivitou a lepší nabídkou služeb mohl ohrozit. Kartelové dohody mohou být velice sofistikované a případy, kdy pracovníci Úřadu získají dokument o jejich uzavření s podpisy všech účastníků, jsou raritou.

Stavební spořitelny

Úřad vydal v prosinci 2005 nové prvostupňové rozhodnutí ve správním řízení vedeném se šesti stavebními spořitelny (Hypo, Wüstenrot, Modrá pyramida, Stavební spořitelna České spořitelny, Raiffeisen a Českomoravská stavební spořitelna). ÚOHS těmto společnostem uložil pokutu v souhrnné výši 201 milionů Kč, neboť zjistil, že uvedené společnosti na jednání Pracovního sdružení stavebních spořitelen společně dohodly obsah a strukturu statistických přehledů, které si mezi sebou předávaly. Toto jednání splňuje znaky zakázané dohody o výměně informací, jejíž plnění vedlo k narušení hospodářské soutěže. Svým rozhodnutím Úřad dále zastavil řízení ve věci možného porušení zákona

uzavřením a plněním dohody či jednáním ve vzájemné shodě při stanovování poplatků za služby poskytované klientům v souvislosti se stavebním spořením. Zastaveno bylo řízení i ve věci možného zneužití společného dominantního postavení zpoplatněním úrokového zvýhodnění a uplatňováním rozdílných podmínek vůči klientům při stanovování poplatků souvisejících s vedením účtů stavebního spoření. Úřad neprokázal, že by účastníci řízení svým jednáním naplnili některou ze skutkových podstat narušení soutěže. Z těchto důvodů byla také stanovena nižší pokuta oproti původní, která v prvostupňovém rozhodnutí ze srpna 2004 činila 484 mil. korun. Rozhodnutí je nepravomocné, účastníci řízení podali rozklad.

Banky

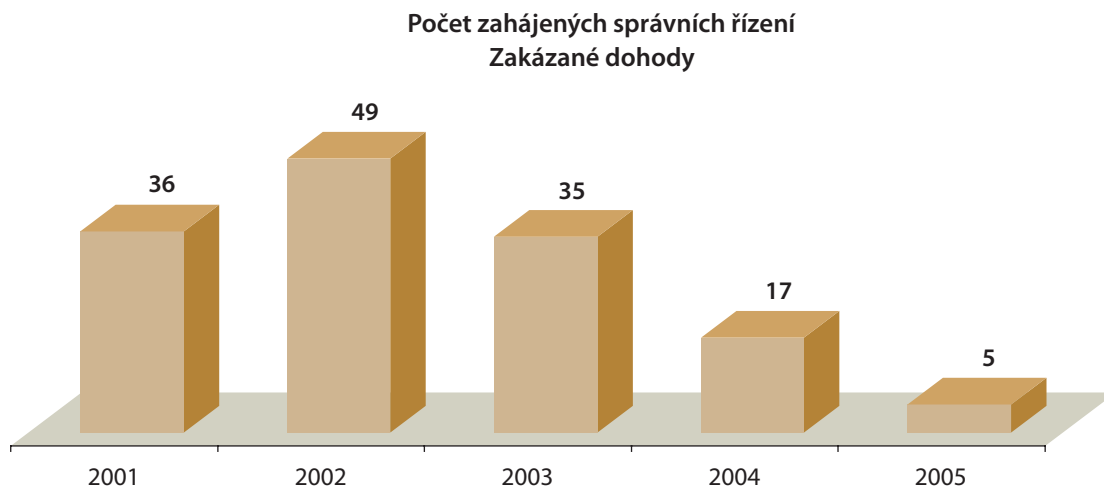
ÚOHS v listopadu 2005 zastavil správní řízení se třemi největšími bankovními domy působícími v České republice. Jedná se o Komerční banku, Československou obchodní banku a Českou spořitelnu. Zahájení správního řízení předcházelo šetření, které se týkalo navyšování poplatků za služby související s běžnými účty poskytované bankami v České republice a stanovení poplatku za zrušení běžného účtu. ÚOHS od roku 2003 do konce dubna 2005 obdržel řadu stížností občanů na výši cen bankovních služeb a rovněž stížnost Sdružení obrany spotřebitelů na účtování poplatku za zrušení běžného účtu, který znemožňuje spotřebitelům přecházet od jedné banky k druhé. Stížnosti občanů směřovaly nejen k nepřiměřenému nárůstu poplatků, ale mj. rovněž k nedostatečné konkurenci mezi největšími bankami a možnému zneužití dominantního postavení těmito subjekty. Úřad v rámci správního řízení, které bylo zahájeno 12. května 2005, prokázal, že mezi účastníky řízení existují časté kontakty. Nebylo však prokázáno, že by tyto kontakty byly prostředkem koordinace jednání.

Tupperware

Úřad dospěl k závěru, že společnost Tupperware Czech Republic uzavírala s distributory svého zboží zakázané dohody o určení cen pro další prodej a dohody o zamezení opětovného prodeje a distribuce zboží, včetně zamezení vývozu tohoto zboží do zahraničí. Vzhledem k tomu, že toto jednání mělo schopnost ovlivnit obchod mezi členskými státy, dopustila se tím společnost nejen porušení zákona, ale též komunitárních pravidel. Tuto skutečnost Úřad deklaroval v rozhodnutí, jímž zároveň uložil pokutu ve výši 2.300.000,- Kč. Proti rozhodnutí byl podán rozklad.

Kartel pekárenských firem

Předseda Úřadu rozhodl v květnu 2005 o věcném potvrzení prvoinstančního rozhodnutí, kterým bylo konstatováno, že společnosti DELTA PEKÁRNY, ODKOLEK a PENAM tím, že na podzim roku 2003 jednaly ve vzájemné shodě při určování prodejních cen pekárenských výrobků, porušily zákon o ochraně hospodářské soutěže. Ve správním řízení bylo prokázáno, že všichni účastníci řízení zaslali svým klíčovými odběratelům z řad obchodních řetězců návrh na zvýšení cen pekárenských výrobků ve stejný den, tj. 26. 9. 2003, případně v krátkém časovém období po tomto datu. Rozeslaný návrh na zvýšení cen a další jednání účastníků řízení v této věci vykazovalo značné podobnosti obsahu, včetně užití nátlaku formou zastavení dodávek i načasování. Společnosti DELTA PEKÁRNY, ODKOLEK a PENAM si vzájemně zprostředkovaly informace o datu rozeslání prvního návrhu na změnu ceny jednotlivým odběratelům, při následných jednáních s těmito odběrateli spolu dále udržovaly kontakt a informovaly se o svém postupu, přičemž ohledně vyjednávání změn cen pekárenských výrobků vůči společnosti Ahold bylo prokázáno vzájemné zprostředkování informací o zvolené strategii,

aby i následně u této společnosti dosáhly vytčených zvýšení realizačních cen. V části týkající se uložených pokut bylo rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušeno a věc byla vrácena k novému projednání. Pokuta byla následně prvoinstančním rozhodnutím snížena přibližně o polovinu na celkem 66 mil. korun. O rozkladech proti novému prvoinstančnímu rozhodnutí o uložení pokut nebylo dosud rozhodnuto.

/ ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

V České republice jsou stejně jako i v dalších zemích trhy, na nichž působí společnosti s dominantním nebo monopolním postavením. Jedná se především o síťová odvětví. Není totiž rentabilní, aby existovaly například dvě paralelní sítě, které dodávají do domu elektřinu, plyn nebo teplo. Firmy s dominantním nebo dokonce monopolním postavením pak mají na trhu natolik silnou pozici, která jim dovoluje chovat se na svých konkurentech, ale i dodavatelích a odběratelích do značné míry nezávisle. Svého dominantního postavení však tyto firmy nesmí zneužívat.

ČESKÝ TELECOM

Předseda Úřadu Martin Pecina v listopadu 2005 uložil pokutu 205 milionů korun společnosti ČESKÝ TELECOM za porušení článku 82 Smlouvy o založení Evropského společenství. Toto ustanovení zakazuje zneužívání dominantního postavení, pokud toto může ovlivnit obchod mezi členskými státy. ČESKÝ TELECOM od roku 2002 nabízel cenové plány určené pro domácnosti a menší podnikatele, které obsahovaly jako součást měsíčního paušálu tzv. hovorové kredity nebo volné minuty. Vázáním služeb ČESKÝ TELECOM bránil rozvoji konkurence, rozvoji stávajících alternativních operátorů a ve svém důsledku omezoval možnost spotřebitelů získat kvalitnější služby za

konkurenční ceny. Porušení soutěžních pravidel se týkalo většího počtu cenových plánů. Zneužití dominantního postavení společností ČESKÝ TELECOM spočívalo ve vázání služeb, a to měsíčního paušálu nabízeného na trzích, kde má silně dominantní postavení, a služeb nabízených na trzích, kde již postupně vzniká soutěžní prostředí. ČESKÝ TELECOM si tak pro sebe předem zajišťoval pevnou minimální část příjmů z hovorného a přístupu k Internetu bez ohledu na to, zda zákazníci užívající posuzované cenové plány služeb účastníka řízení skutečně využili. Podstatná je přitom skutečnost, že zákazníci zakoupením cenového plánu obsahujícího hovorový kredit nebo volné minuty získali určitá volání „zdarma“, přičemž tyto cenové plány pro ně byly výhodnější. Pokud zákazník provolal méně, než byl hovorový kredit či volné minuty, byl přesto povinen zaplatit plnou cenu měsíčního paušálu, do jehož výše se případné nevyčerpání celého hovorového kreditu (volných minut) nepromítlo. Struktura posuzovaných cenových plánů neumožňovala rozdělit platbu za hovorné a za pronájem telefonní linky. Zákazníci byli z tohoto důvodu méně ochotni realizovat odchozí volání přes ostatní operátory, neboť by přišli o něco, co již v rámci měsíčního paušálu získali „zdarma“. Tímto jednáním docházelo k omezování konkurence při poskytování telekomunikačních služeb, neboť ta by se za předpokladu neexistence protisoutěžního vázání služeb mohla rozvíjet rychleji.

ČSAD Liberec

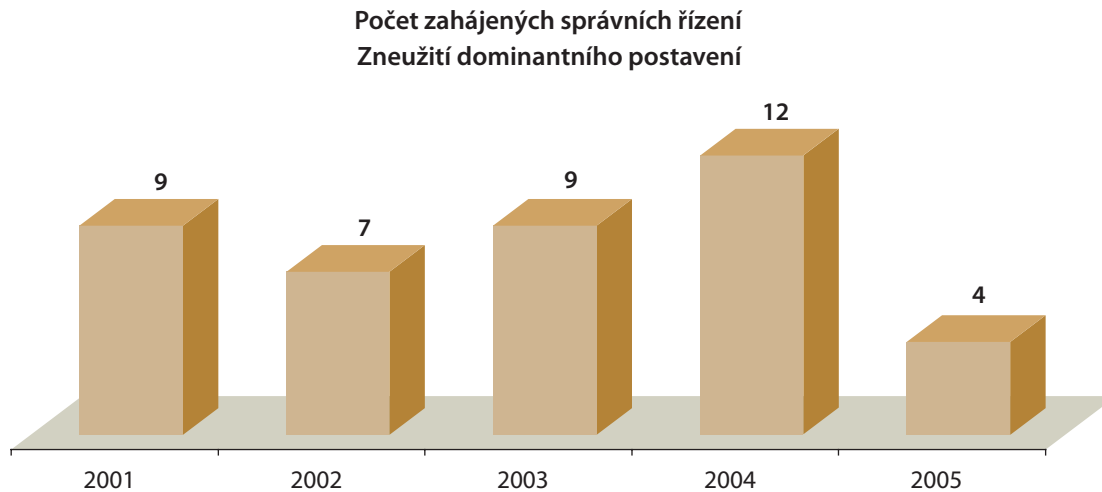
Úřad dospěl k závěru, že společnost ČSAD Liberec zneužila svého dominantního postavení na trhu služeb poskytovaných místním autobusovým nádražím. Po dobu několika měsíců mj. odmítala poskytovat místní autobusové nádraží společnosti STUDENT AGENCY. Obě společnosti jsou přitom konkurenty v oblasti provozování linek osobní autobusové dopravy. ČSAD Liberec byla uložena pokuta ve výši 2.500.000,- Kč. Proti rozhodnutí byl podán rozklad, o němž dosud nebylo rozhodnuto.

TV NOVA

Úřad vlastním šetřením zahájeným na základě novinového článku zjistil, že smlouvy uzavírané společností MAG MEDIA se zadavateli reklamy na TV NOVA obsahují ustanovení, která mohou narušit soutěž, neboť zavazují zadavatele reklamy, aby garantovaný objem inzerce na celé období platnosti smlouvy umístili na TV NOVA. Zadavatelé reklamy jsou dle zjištění Úřadu rovněž motivováni zvyšovat garantovaný objem inzerce oproti minulému období a dále jsou za nedodržení dohodnutého objemu sankcionováni smluvní pokutou. Rovněž systém uplatňování podmínek je netransparentní, vůči jednotlivým zadavatelům nejsou uplatňovány shodné podmínky v případě srovnatelného objemu reklamy. Poté, co Úřad na jednání se zástupci CET 21 objasnil protisoutěžní dopady těchto ustanovení, se společnost CET 21 jako majitel TV NOVA zavázala protisoutěžní ustanovení ve smlouvách odstranit a předložit Úřadu nové znění smluv.

RWE Transgas

I přes postupující liberalizaci na trhu s plynem existují stále bariéry, které konkurenční boj znemožňují. Od 1.1.2005 sice vznikla pro tzv. oprávněné zákazníky (34 největších firem) teoretická možnost vybrat si svého dodavatele, uvedené firmy jsou však reálně závislé na jedné společnosti, dominantním producentovi RWE Transgas. Právě chováním této společnosti se Úřad začal ve druhé polovině roku 2005 zabývat a následně i zahájil v této věci správní řízení. V rámci tohoto

řízení pak byly jeho účastníkovi oznámeny výhrady Úřadu, které se týkají: 1. Stanovení odlišných podmínek dodávek plynu společnostem náležejícím do holdingu RWE a společnostem do skupiny RWE nenáležejícím. Tímto postupem byly společnosti nenáležející do skupiny RWE znevýhodněny. 2. RWE Transgas dle názoru ÚOHS také omezuje svými smlouvami s distributory možnost prodávat plyn mimo území, které tito distributoři obhospodařují, a tím účinně brání konkurenci. 3. Poslední výhrada se týká neuplatnění korekce vyplývající z efektu uskladnění levnějšího zemního plynu v podzemních zásobnících v roce 2004 do ceny plynu určené pro oprávněné zákazníky. Dále společnost RWE Transgas za uskladnění plynu pro oprávněné zákazníky plošně účtovala částku, která byla stanovena Energetickým regulačním úřadem jako maximální pro kategorii chráněných zákazníků, ač v jednotlivých případech byly náklady významně nižší. Správní řízení v dané věci není dosud uzavřeno.

/ FÚZE

Posuzování spojování soutěžitelů je třetím pilířem ochrany hospodářské soutěže. Fúze firem jsou v hospodářské soutěži běžným jevem. Větší hráči skupují menší s cílem získat na trhu vlivnější postavení. Antimonopolní úřady proto posuzují ty největší koncentrace, ke kterým na jednotlivých trzích dochází. Tam, kde by v důsledku zamýšleného spojení mohlo dojít k narušení hospodářské soutěže, jsou přijímány závazky ze strany fúzujících firem. Teprve potom je spojení povoleno. Jen zcela ojediněle je navrhované spojení zakázáno, a to tehdy, vede-li k podstatnému narušení soutěže.

Pekaři

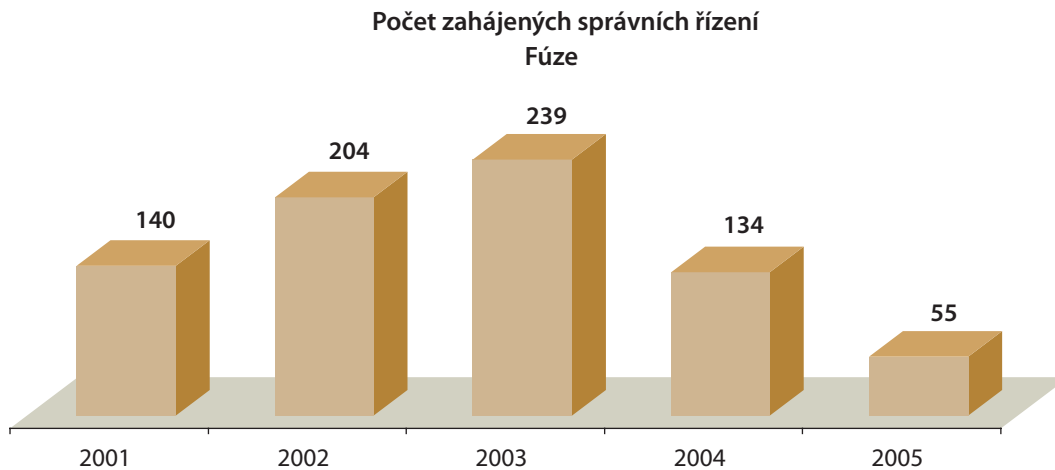
Úřad vedl v průběhu roku 2005 dvě správní řízení, která se týkala fúze dvou největších firem v oblasti pekárenství, a to společnosti ODKOLEK a společností DELTA PEKÁRNY. V únoru 2005 spojení povoleno nebylo z důvodu možného narušení hospodářské soutěže. Koncem roku 2005 obdržel Úřad návrh na povolení spojení v modifikované podobě znovu. Fúze následně povolena byla, a to bez podmínek. ÚOHS v obnoveném řízení především zkoumal, zda a v jaké míře došlo ke změnám na relevantních trzích. Významnou změnou je především fakt, že žádný ze spojujících se soutěžitelů již nepůsobí na trzích mlýnských výrobků. V období před zahájením nového správního řízení totiž došlo k převedení majetkového podílu ve společnosti UNIMILLS na Erste Wiener Walzmühle. Spojením vzniklý subjekt nyní již nebude, na rozdíl od svých konkurentů, z pohledu přístupu k surovinám soběstačný a bude si je muset zajišťovat dodávkami. Spojující se soutěžitelé také nejsou jedinými, kteří jsou schopni zásobovat odběratele, zejména obchodní řetězce, v rámci celé ČR. Je nepochybné, že spojením vzniklý subjekt získá v ČR vedoucí postavení. Bude však čelit konkurenci ze strany ostatních pekárenských výrobců, jejichž tržní podíly nevykazují výrazný odstup. Jeho tržní síla bude navíc do značné míry vyvažována rostoucí tržní a vyjednávací silou obchodních řetězců, které zvyšují podíl své pekárenské produkce.

ÚAMK/ABA

K předmětnému spojení došlo v souvislosti s usneseními vlády, které se týkalo prodeje majetkové účasti České konsolidační agentury v Autoklubu Bohemia Assistance (ABA), a to přímému konkurentovi společnosti ÚAMK. Navrhované spojení soutěžitelů se týkalo zejména oblastí asistenční pomoci motoristům, dopravních a mototuristických informací, distribuce a prodeje dálničních známek a souvisejících služeb, kde působily oba spojující se subjekty, tj. ÚAMK a ABA či společnosti jimi kontrolované. Po šetření v rámci pětiměsíční lhůty vydal Úřad rozhodnutí, kterým spojení povolil za podmínky splnění závazků ve prospěch zachování a rozvíjení účinné hospodářské soutěže, jež se týkaly zachování podmínek a rozsahu asistenčních a souvisejících služeb poskytovaných spojujícími se subjekty odběratelům, a to po dobu 5 let od nabytí právní moci rozhodnutí.

Ahold/JULIUS MEINL

Podstatou předmětného spojení bylo získání části podniku společnosti JULIUS MEINL představující maloobchodní síť 67 prodejen – supermarketů této společnosti na území České republiky. Činnosti obou spojujících se soutěžitelů se překrývaly v oblasti maloobchodního prodeje zboží potravinářského charakteru a doplňkového sortimentu výrobků denní potřeby konečným spotřebitelům, a to prostřednictvím jejich obchodní sítě supermarketů a hypermarketů. Úřad pro účely tohoto rozhodnutí vymezil relevantní trh z hlediska věcného jako trh maloobchodního prodeje zboží denní potřeby a z hlediska geografického územím celé České republiky. Úřad vydal rozhodnutí, kterým předmětné spojení povolil. Na stejném trhu došlo v roce 2005 také k další významné fúzi, kdy společnost Tesco získala prodejny Carrefour. Spojení mělo komunitární dimenzi a případ posuzovala Evropská komise.

/ ROZKLADOVÉ ŘÍZENÍ A SOUDNÍ PŘEZKUM

Rozkladová komise slouží jako poradní orgán předsedy při řešení druhostupňových řízení. V roce 2005 zefektivnila svou činnost, když na pravidelných jednáních projednala celkem 52 rozkladů, 3 návrhy na přezkum mimo odvolací řízení a 2 návrhy na obnovu řízení. Na základě organizačních opatření předsedy se na podzim 2005 výrazně rozšířil počet členů komise z řad odborníků akademické veřejnosti i privátní sféry. V současné době má 16 členů (k 15. 3. 2006).

Úspěšnost rozhodovací praxe Úřadu je zpravidla měřena výsledkem následného soudního přezkumu. Krajský soud v Brně a Nejvyšší správní soud v roce 2005 vydaly celkem 16 rozsudků týkajících se rozhodovací činnosti Úřadu. V devíti případech byla podaná žaloba odmítnuta, zamítnuta nebo stažena. V případě Český Mobil, kterému byla v roce 2004 uložena pokuta 6,5 milionů Kč za určování cen dobíjecích kupónů Oskarta, bylo rozhodnutí ÚOHS změněno a pokuta byla snížena na 3 miliony Kč. Celkem v šesti případech uspěli žalobci zcela, když rozhodnutí Úřadu byla zrušena. Pět z těchto šesti kauz se však týká jednoho kompetenčního sporu, kdy v případě tzv. propojovacích poplatků mezi mobilními operátory měl podle názoru Krajského soudu v Brně právo rozhodnout pouze Český telekomunikační úřad, nikoliv ÚOHS. Úřad s uvedenými rozsudky nesouhlasí a podal kasační stížnosti k Nejvyššímu správnímu soudu. Podobně postupoval i v případě zrušení pokuty společnosti Česká rafinérská.

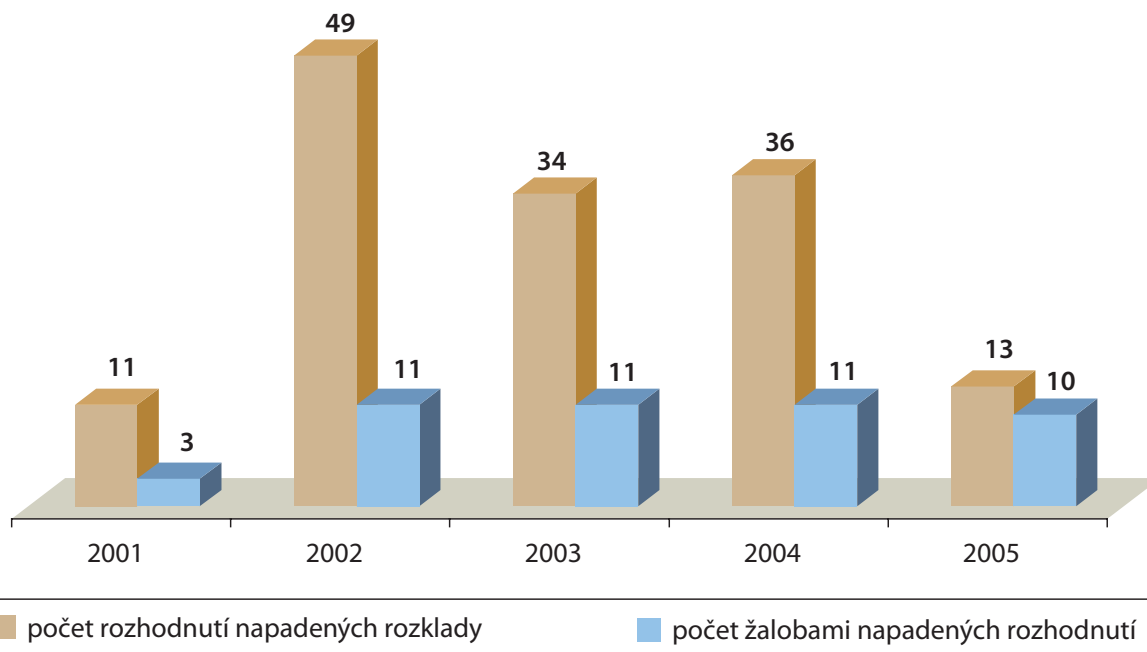
Z významných případů, ve kterých ÚOHS uspěl při soudních přezkumech, lze naopak jmenovat například neúspěšné žaloby firem zapojených do kartelu plemenářů, případ České lékařské komory či Komory veterinárních lékařů.

STATISTIKY

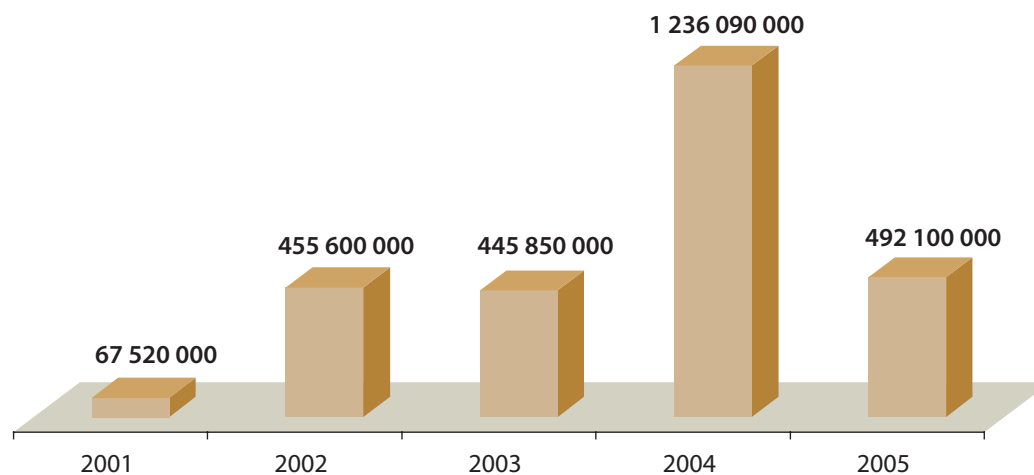
Průměrná délka trvání správních řízení zahájených v příslušných letech (ve dnech)

Rok	Antitrust (zneužití dominantního postavení, zakázané dohody)	Fúze	Druhý stupeň
2001	88	30	261
2002	52	37	228
2003	90	34	260
2004	83	35	397*
2005	120	30	243*

* započtena jsou pouze již ukončená řízení, v případě druhostupňových v roce 2005 tedy pouze 3 stav k 20. 2. 2006

Celková výše nepravomocných pokut udělených Úřadem

v letech 2002–2004 včetně pokuty 313 mil. Kč pro distributory PHM

Celkem byly v roce 2005 uhrazeny pravomocné pokuty ve výši 56,4 mil. Kč a vybraný správní poplatky ve výši 5,3 mil. Kč (povolování spojení soutěžitelů).

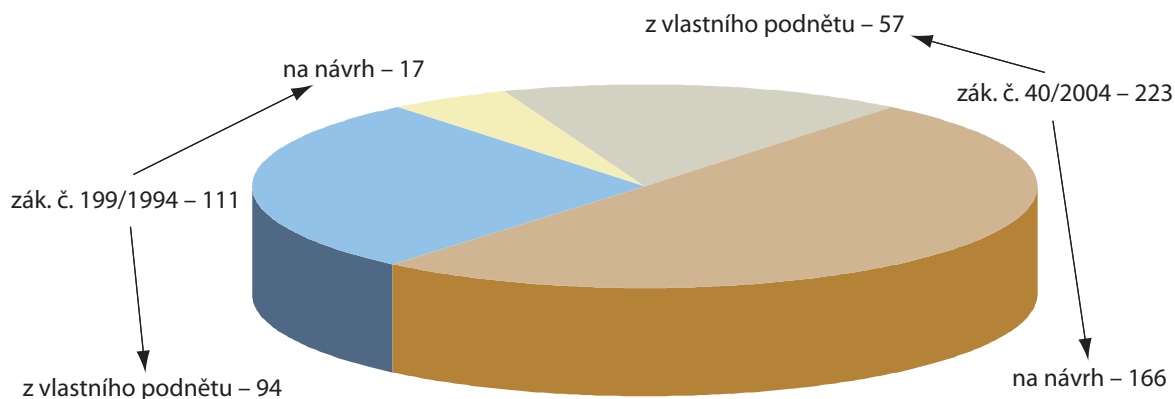
2/

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Cílem dohledu nad zadáváním veřejných zakázek, který ÚOHS vykonává od roku 1995, je zajistit hospodárnost využívání veřejných prostředků při respektování pravidel soutěže. Zadávání veřejných zakázek je velice sledovaná oblast, neboť jejím prostřednictvím prochází značná část veřejných prostředků. Cílem ÚOHS je dosáhnout takové praxe, která by zabezpečovala volnou a svobodnou soutěž mezi dodavateli zakázek a současně provedení výběru nejvhodnější nabídky transparentním způsobem bez diskriminace uchazečů. Konečným cílem je úspora veřejných finančních prostředků. Zadavatelé by k tendrům měli přistupovat odpovědně a minimalizovat by se měly především případy zjevného obcházení zákona o veřejných zakázkách. Jde zejména o situace, kdy zadavatel, ať již úmyslně nebo z nedbalosti, zadá například veřejnou zakázku v objemu mnoha milionů korun bez výběrového řízení přímo jedné firmě, aniž by využil výhod soutěžního prostředí a konkurenčních nabídek. Základními prvky soutěže o zakázku, které je povinen zadavatel zajistit, je přitom transparentnost výběrového řízení a rovnost a nediskriminace jednotlivých uchazečů. V případě, že ÚOHS zjistí porušení zákona před uzavřením smlouvy, může zvolit tzv. nápravná opatření, tedy například vrátit některého z neoprávněně zadavatelem vyloučených uchazečů do hry nebo zrušit celé zadání veřejné zakázky. Pokud je v době, kdy ÚOHS získá indicie o porušení zákona zakázka již realizována, nemůže již ukládat opatření k nápravě, ale pouze pokuty.

Zahájená řízení v roce 2005

stav k 13. 2. 2006

/ LEGISLATIVNÍ ČINNOST

Přestože je zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, platný od vstupu České republiky do Evropské unie (tedy od 1.5.2004), významný počet správních řízení byl v roce 2005 veden ještě podle původního zákona o zadávání veřejných zakázek č. 199/2004. Jedná se o téměř třetinu z celkového počtu zahájených správních řízení.

PŘEHLED VEDENÝCH SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍ V ROCE 2005

Počet obdržených podání (návrhy+podněty)	539 (183+356)
Zahájená správní řízení celkem	334
Zahájená správní řízení na návrh	183
Zahájená správní řízení z úřední povinnosti (ex officio)	151
Počet neukončených správních řízení	2
Vydaná prvostupňová rozhodnutí (z řízení zahájených v roce 2005)	332
Z toho vydaná rozhodnutí ve věci	228
Z toho zastavená správní řízení + zamítnutá z procesních důvodů	104

Počet uložených pokut	64
Výše pravomocných pokut v roce 2005	2.349.000 Kč
Výše pokut splatných v roce 2005 dle výpisu ČNB	2.569.000 Kč

Výše správních poplatků splatných v roce 2005	3.038.000 Kč
Výše kaucí složených v roce 2005	34.376.484 Kč
Výše kaucí, které propadly do státního rozpočtu v roce 2005	4.708.940 Kč

stav k 8. 2. 2006

Určitým nedostatkem dotýkajícím se jednotlivých zadavatelů je fakt, že legislativa platná v ČR je častokrát novelizována. Od roku 2004 platný zákon byl osmkrát novelizován. Parlament přitom začal projednávat další legislativní změny, které souvisejí s novými zadávacími směrnici Evropských společenství.

Nový zákon s účinností od 1. 7. 2006 však nemění nic na podstatě dosavadní právní úpravy. Je zde vidět snaha o zachování obsahu, struktury i terminologie dva roky platného zákona. Mezi základní novinky patří především veřejné zakázky malého rozsahu, větší flexibilita a nová řízení: soutěžní dialog, zjednodušené podlimitní řízení, centrální zadávání, rámcové smlouvy pro všechny zadavatele, ustavování hodnotících komisí, možnost plně elektronického řízení.

Mezi nové základní instituty byly zařazeny například dynamický nákupní systém, elektronická aukce, rámcová smlouva a centrální zadavatel. Dynamický nákupní systém je plně elektronický systém pro pořizování běžných veřejných zakázek, jenž je časově omezený a otevřený po celou dobu trvání všem dodavatelům, kteří splní vstupní podmínky. Elektronická aukce je elektronický systém hodnocení nabídek, který umožňuje předkládání nových hodnot nabídek a sestavování jejich aktuálních pořadí na základě automatických metod hodnocení. Institut rámcové smlouvy umožňuje uzavřít

smlouvu s jedním nebo více dodavateli na dobu určitou upravující podmínky jednotlivých dílčích plnění. A konečně je zaveden institut centrálního zadavatele, kterým je subjekt, který zadává veřejné zakázky na účet jiných zadavatelů nebo pro ně přímo pořizuje dodávky, služby či stavební práce.

/ ROZHODOVACÍ A KONTROLNÍ ČINNOST

Více než polovina z 334 správních řízení započatých v roce 2005 byla zahájena na základě návrhu na přezkoumání rozhodnutí zadavatele podaného některým z neúspěšných uchazečů o veřejnou zakázku. A to i přesto, že uchazeči spolu s návrhem musí složit tzv. kauci, která v případě, že jejich návrh není odůvodněný, propadá do státního rozpočtu. Tato kauce přitom u těch největších zakázek činí až 1 milion korun (např. mýtné). Také v řadě řízení zahájených z vlastního podnětu byli pisateli podnětu neúspěšní uchazeči. Podnětem k zahájení šetření však může být i článek v tisku či stížnost občana.

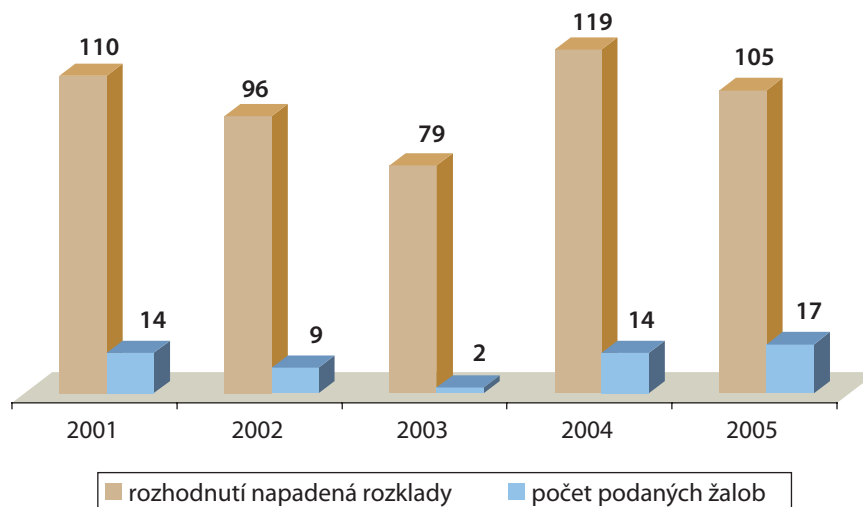
Podobně jako v minulých letech, zahájil ÚOHS také několik správních řízení na základě výsledků své kontrolní činnosti. Největší kontrolu v roce 2005 uskutečnil u Českého svazu tělesné výchovy (ČSTV). Navázal tak na své předešlé kontroly týkající se rekonstrukcí staveb sportovišť u Sportovních klubů Zlín nebo města Uherské Hradiště. V případě Českého svazu tělesné výchovy byly ke kontrole vybrány zakázky, na jejichž realizaci byla poskytnuta dotace v minimální výši 10 mil. Kč. Jednalo se o zakázky z let 2002–2004 o celkovém objemu 700 mil. korun. V průběhu kontroly bylo přezkoumáno celkem 17 zakázek a zahájeno 12 správních řízení. V nich byly uloženy pokuty v souhrnné výši 274 tisíc korun. ČSTV nejčastěji porušoval zákon tím, že převedl na jednotlivé sportovní kluby rozhodovací pravomoci, které přísluší jedině zadavateli.

Kromě ČSTV ukončil ÚOHS také kontrolu u města Orlová.

/ NEDOSTATKY PŘI APLIKACI ZÁKONA

Zadavatelé například často volí pro hodnocení nabídek kritérium, které neobsahuje ekonomickou výhodnost nabídky, ale kvalifikaci uchazeče. Chyby se také objevují již v počátcích zadávacího procesu. Zadavatelé volí nevhodná kritéria, což uchazečům znemožňuje zjistit, co je pro zadavatele nejvýhodnější. Stanovují také požadavky na kvalifikaci, jež nesouvisejí s předmětem veřejné zakázky a nepřiměřeně a bezdůvodně tak omezují okruh uchazečů, kteří by správně stanovené zadání byli schopni splnit. V konečném důsledku tak dochází k zbytečnému vynakládání veřejných prostředků. Častá jsou i pochybení, kdy zadavatelé postupují formou jednacího řízení bez uveřejnění, aniž by pro tento zjednodušený postup byly splněny podmínky stanovené zákonem.

Zvláštní kapitolou jsou případy, kdy zadavatelé podle zákona o veřejných zakázkách vůbec nepostupují. Příkladem jsou zakázky na lesnické činnosti zadané státním podnikem Lesy ČR. Předmětem řízení, které ÚOHS na sklonku roku 2005 vedl, bylo tedy především určit, zda daná společnost je podle zákona veřejným zadavatelem či nikoliv. ÚOHS podobně jako Evropská komise dospěl nakonec k závěru, že Lesy ČR jsou veřejným zadavatelem, protože splňují všechny zákonné podmínky. Zákon totiž stanoví, že veřejným zadavatelem je mj. právnická osoba, která byla zřízena zákonem nebo na

základě zákona za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu a je financována převážně veřejnými zadavateli nebo je veřejnými zadavateli řízena nebo veřejní zadavatelé jmenují více než polovinu členů v jejím správním, řídicím či kontrolním orgánu.

Doba trvání druhostupňových řízení se postupně snižuje. Průměrná délka řízení zahájených v roce 2005 a ukončených do poloviny března 2006 činila 100 dní. Předseda Pecina v září 2005 posílil své rozkladové komise (k 16. 3. 2006 mají obě 11 členů), které jsou jeho poradním orgánem, což vedlo ke zrychlení druhostupňového řízení. Ukončená rozkladová řízení zahájená po 2.9.2005 trvají v průměru 80 dní. Většina řízení v prvním stupni je ukončena vydáním rozhodnutí v 30denní lhůtě.

V oblasti veřejných zakázek rozhodl v roce 2005 Krajský soud v Brně celkem 15 případů. Z toho jedenáctkrát byl úspěšný ÚOHS.

/ VYBRANÉ PŘÍPADY

Mýtné

V prosinci 2005 začal ÚOHS projednávat případ mýtného. Správní řízení bylo zahájeno na základě návrhu dvou neúspěšných uchazečů. V případě řízení zahájeného na základě návrhu Sdružení MYTIA (DAMOVO, Fela Management, Ascom, ABD Group) ÚOHS neshledal v postupu zadavatele porušení zákona o veřejných zakázkách. Ministerstvo dopravy na druhé straně pochybilo tím, že druhému z neúspěšných uchazečů italské společnosti AUTOSTRADE nedodeslalo do deseti dnů od obdržení námitek písemné sdělení o jejich vyřízení. Tento postup však nijak neovlivnil stanovení pořadí nabídek. Zakázka na mýtné byla v polovině listopadu 2005 přidělena sdružení společností vedených společností KAPSCH. Její objem přitom činí přes 20 miliard korun a jedná se o vůbec největší zakázku realizovanou v České republice z veřejných prostředků (s výjimkou armádních, které nejsou realizovány podle zákona o veřejných zakázkách).

Trolejbusy pro Zlín

Dopravní společnosti Zlín-Otrokovice byla pravomocně uložena pokuta půl milionu korun. Zadavatel postupoval v rozporu se zákonem o veřejných zakázkách. V roce 2004 rozhodl o doplnění svého vozového parku o šest nízkopodlažních trolejbusů v jednacím řízení bez uveřejnění. S cílem unifikovat nadále svůj vozový park zakázku zadal přímo firmě Karosa, od které odebíral v minulosti autobusy. V daném případě však šlo o nákup zboží vzájemně se odlišujícího druhu, a proto nebylo možno označit dodávku trolejbusů jako z pohledu zákona „dodatečnou“ zakázku k původním zakázkám na autobusy. Zadavatel nepostupoval dostatečně transparentně a nezajistil soutěž o veřejnou zakázku. Neprokázal řádným a zákonným postupem (tedy vyhlášením otevřeného řízení), že neexistuje na trhu dodavatel, jenž by nabídl za dodávku trolejbusů nižší cenu než vybraná Karosa, a že by pak tato nižší cena zadavateli nemohla vykompenzovat i dodatečné náklady plynoucí z následného servisu vozů dvou značek. Právě zvýšenými náklady na pořízení servisního zařízení i provozními náklady materiálními i personálními zadavatel při obhajobě svého postupu argumentoval. Pokud by ale současné provozování vozidel MHD různých továrních značek s sebou přinášelo nepřiměřené obtíže při údržbě, nebyla by žádná ze společností zajišťujících MHD v ČR ani jinde v Evropě sto vozy rozdílných značek provozovat. Takovýto závěr ale dle názoru ÚOHS neodpovídá realitě. V šetřeném případě činila cena veřejné zakázky celkem 77,8 milionů korun.

Město Uherské Hradiště

ÚOHS uložil pokutu 200 tisíc korun městu Uherské Hradiště za porušení zákona o zadávání veřejných zakázek. Zadavatel v roce 2003 rozdělil výstavbu sportovního areálu (severní tribuna, jižní tribuna, hlavní vstupy a zpevněné plochy, volejbalové kurty) na dílčí zakázky, které zadal zjednodušenou formou výzev více zájemcům k podání nabídek, ač celková výše peněžitého závazku činila téměř 70 mil. korun. Město bylo v tomto případě povinno vypsát obchodní veřejnou soutěž, která by zajistila vyšší transparentnost a lepší konkurenční podmínky v zadávacím procesu. Šetřené veřejné zakázky spočívaly v plnění stejného nebo srovnatelného druhu, neboť se jednalo o investiční akce připravované ve shodném čase a lokalizované na shodném místě.

A close-up photograph of several light-colored wood planks, possibly birch or maple, arranged in a staggered, overlapping pattern. The wood grain is clearly visible, showing fine, parallel lines. The lighting is soft and even, highlighting the natural texture and color variations of the wood. In the upper right corner, a large, white, sans-serif number '3' is followed by a white diagonal slash, indicating a page number.

3 /

VEŘEJNÁ PODPORA

Kontrola zákonných pravidel pro poskytování veřejné podpory má za cíl minimalizaci nedůvodných zvýhodnění účastníků trhu či odvětví výroby v hospodářské soutěži na úkor ostatních subjektů. Tento postup zachovává či nastavuje zdravé tržní podmínky a efektivní hospodářskou soutěž. Individuální zvýhodňování firem totiž nevede k zajištění dlouhodobé prosperity a hospodářského růstu a v jeho důsledku se může stát, že soutěžitelé, kteří neobdrželi veřejnou podporu, se dostanou do nepřekonatelných obtíží a budou nuceni trh opustit. Z tohoto důvodu existuje obecný zákaz veřejných podpor a slučitelnost jejich poskytnutí je vázána pouze na mimořádné situace.

Příkladem, kdy antimonopolní úřad může svým rozhodnutím přispět k příjmům do státního rozpočtu, je nepovolená podpora v případě privatizace OKD. Vláda České republiky se rozhodla prodat svůj podíl v této firmě společnosti KARBON INVEST za 2,25 mld. korun. Tento krok však ÚOHS v roce 2004 nepovolil, protože by se jednalo o nedovolenou veřejnou podporu. Tržní hodnota zmíněného akciového podílu totiž byla, jak se nakonec ukázalo, o téměř dvě miliardy vyšší.

ÚOHS rozhodoval o slučitelnosti veřejných podpor poskytovaných Českou republikou s komunitárním právem celkem 4 roky, a to do 1. 5. 2004. Od vstupu naší země do Evropské unie převzala rozhodovací pravomoc Evropská komise. ÚOHS od té doby funguje jako monitorovací, koordinační a poradenský orgán. Náplní činnosti Úřadu v této oblasti je tedy především spolupráce s poskytovateli před oznámením veřejné podpory Komisi, spolupráce s Komisí a poskytovateli v průběhu řízení před Komisí a vedení evidence poskytnutých veřejných podpor na území České republiky. Úřad dále předkládá výroční zprávu Evropské komisi, vykonává kontrolu nad plněním pravomocných rozhodnutí o veřejné podpoře vydaných podle právních předpisů platných před účinností nového zákona o veřejné podpoře a rozhoduje o ukládání pokut podle tohoto zákona.

V současné době procházejí pravidla poskytování veřejné podpory v Evropské unii reformou, jejíž hlavní body Evropská komise v polovině roku 2005 vytyčila v tzv. Akčním plánu veřejné podpory. Reforma by měla především přinést menší, avšak lépe cílenou podporu, která bude méně narušovat hospodářskou soutěž. Současně předpokládá zjednodušené a efektivnější postupy, vyšší předvídatelnost a zvýšenou transparentnost udělování podpor. Úřad, který byl pověřen koordinací připomínkovacího procesu Akčního plánu v České republice, vypracoval vlastní připomínky a shromáždil názory z jednotlivých dotčených resortů. Úřad podpořil především tyto ambice: vytvoření jednotného rámce pro výzkum, vývoj a inovace; více podpory na inovace; více tzv. ekonomického přístupu; rozšíření blokových výjimek i na další oblasti podpory či zvýšení limitu podpory *de minimis*.

/ LEGISLATIVA

Oblast veřejné podpory je v současné době upravena zákonem č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje. Dnem 1. června 2005 nabyla účinnosti vyhláška č. 207/2005 Sb., o formě a obsahu plnění informační povinnosti k poskytnuté veřejné podpoře, která provádí ustanovení § 9 tohoto zákona. Vyhláška stanovuje formu a obsah plnění informační povinnosti poskytovatelů veřejné podpory. Dle této vyhlášky předloží poskytovatel veřejné podpory Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže elektronickou formou dle tiskopisu, který tvoří přílohu této vyhlášky, údaje o poskytnutých veřejných podporách v předcházejícím kalendářním roce.

Již v průběhu roku 2004 vypracoval Úřad ve spolupráci s Ministerstvem financí ČR a Úřadem vlády ČR návrh zákona o některých opatřeních ke zprůhlednění finančních vztahů v oblasti veřejné podpory. Tento návrh vyplývá z nutnosti transpozice komunitárního práva upravujícího tuto problematiku. Předkládaný zákon zajišťuje, aby měla Česká republika dostatečně podrobné údaje o vnitřní finanční a organizační struktuře veřejných podniků. Současná platná právní úprava nedává dostatečné předpoklady umožňující průhledné a soustavné sledování finančních toků, které plynou ze strany státu případně jiných osob vykonávajících na území státu veřejnou moc. Není též určen správní orgán, který by s Komisí ve věcech Směrnice komunikoval, ani jeho pravomoc vyžádat si od povinných subjektů potřebné informace. Právě tuto problematiku návrh zákona o finanční transparentnosti řeší.

/ PORADENSKÁ A KONZULTAČNÍ ČINNOST V OBLASTI VEŘEJNÉ PODPORY

Úřad jako poradenský a konzultační orgán pro oblast veřejné podpory odeslal v roce 2005 celkem 30 notifikací veřejné podpory k Evropské komisi. Ve dvou případech již Komise rozhodla o slučitelnosti podpory, v jednom případě bylo řízení zastaveno, v sedmi případech došlo ke zpětvzetí notifikace a dva návrhy na poskytnutí veřejné podpory spadají podle Komise pod blokové výjimky. Zbývajících 18 notifikací je stále v řešení.

Notifikace veřejné podpory u Evropské komise

slučitelná VP	2
zastaveno	1
zpětvzetí	7
bloková výjimka	2
dosud nerozhodnuto	18
Celkem	30

stav k 31. 12. 2005

Úřad dále poskytl 86 stanovisek k investičním pobídkám navrhovaným Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR (MPO) a v naprosté většině případů jejich poskytnutí doporučil. Výjimkou bylo šest případů, ve kterých Úřad vyjádřil k navrhovaným pobídkám určité připomínky nebo doporučil změny v podobě snížení výše plánované veřejné podpory. Ve třech případech pak Úřad na základě předložených informací poskytnutí podpory nedoporučil.

Stanoviska ÚOHS k investičním pobídkám navrhovaným MPO

bez připomínek	77
doporučeno s připomínkami	6
nedoporučeno	3
Celkem	86

stav k 31. 12. 2005

/ VYBRANÉ PŘÍPADY

Internet zdarma

Úřad zpracoval stanovisko týkající se poskytování internetu zdarma Městskou částí Praha 5 a záměru vybudování vysokorychlostního internetu Magistrátem hlavního města Prahy. Úřad se případem zabýval na základě podnětu Asociace lokálních poskytovatelů internetu, přičemž dospěl k závěru, že v daném případě existuje vysoká pravděpodobnost přítomnosti veřejné podpory, která by měla být jejím poskytovatelem notifikována Evropské komisi. Důvodem je zejména fakt, že realizací uvedených projektů by v daném místě byly duplikovány stávající internetové služby dostupné od komerčních operátorů. Zavádění internetu se navíc týká oblastí, které nespádají do kategorie venkovských a vzdálených míst, u nichž Evropská komise zastává příznivější přístup (neboť tyto oblasti nejsou pro komerční operátory atraktivní). Obecně platí, že bezproblémová by měla být především podpora na tzv. pasivní infrastrukturu (tj. infrastrukturu přenášející data), a to za předpokladu, že je budována v místě, kde dosud neexistuje žádný operátor realizující vysokorychlostní internet a pokud spadá do kategorie základního vybavení pro občany. Při podpoře v oblastech, kde je internet sice dostupný, ale v daném regionu působí jen jeden operátor, se může jednat o veřejnou podporu, která však bude s velkou pravděpodobností Evropskou komisí povolena, neboť umožňuje rozvoj soutěžního prostředí.

Privatizace obecního bytového fondu

V průběhu roku 2005 řešil ÚOHS intenzivně problematiku veřejné podpory při privatizaci obecního bytového fondu. Po několika jednáních s Evropskou komisí prezentoval městům a obcím v České republice základní informace a možná úskalí této privatizace. Následně se objevilo množství reakcí a dotazů ze strany měst a obcí k podrobnostem jednotlivých transakcí a problematice veřejné podpory v oblasti prodeje obecního majetku vůbec. Z toho důvodu bylo iniciováno další jednání s Evropskou komisí. Úřad poté doporučil orgánům místní samosprávy několik způsobů privatizace, která je z hlediska veřejné podpory bezproblémová. Jedná se zejména o prodej jednotlivých bytů fyzickým osobám, prodej

bytových domů družstvům či právnickým osobám za tržní cenu, prodej bytových domů družstvům či právnickým osobám s podporou de minimis a prodej bytových domů družstvům, která jsou založena nájemci jen jako zprostředkovatelé prodeje. Za problematický Úřad označil především prodej celého bytového domu nebo jeho části právnické nebo fyzické osobě za účelem podnikání, přičemž upozornil, že Evropskou komisí je za podnikatelský subjekt na trhu s bydlením považována rovněž právnická osoba založená oprávněnými nájemníky (družstvo).

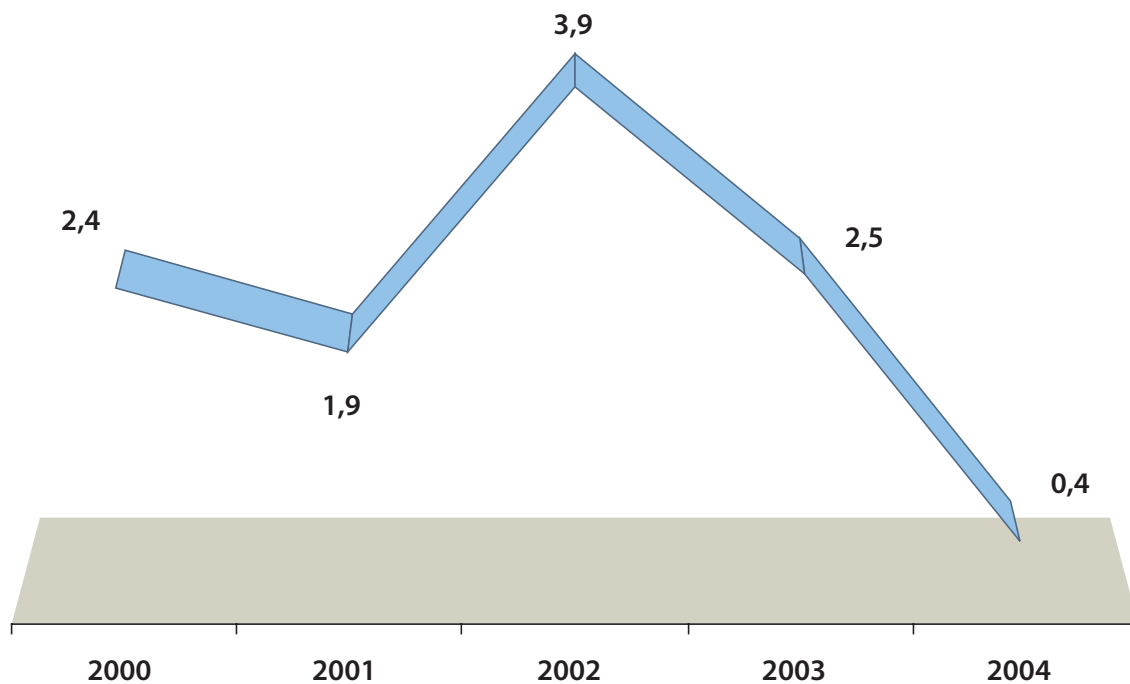
Program PANEL

V červnu roku 2005 byl Státním fondem rozvoje bydlení notifikován Evropské komisi program podpory regenerace panelových sídlišť „PANEL“, a to pouze za účelem získání právní jistoty, že se nejedná o formu zakázané veřejné podpory. V průběhu druhé poloviny roku 2005 zaslala Evropská komise několik žádostí o doplňující informace, které jí byly poskytovatelem neprodleně poskytnuty. Z těchto žádostí a dalších jednání vyplynulo, že prostředky poskytované majitelům panelových domů v rámci programu PANEL představují zakázanou veřejnou podporu a že tato bude moci být prohlášena za slučitelnou se společným trhem jen do výše, která je umožněna tzv. regionální mapou veřejné podpory. Do počátku dubna 2006 Evropská komise rozhodnutí v této věci nevydala.

Investiční podpora pro Lignit Hodonín

Úřad spolupracoval na notifikaci veřejné podpory pro společnost Lignit Hodonín, a to při vytváření notifikačního formuláře i při formulaci odpovědí pro Komisi. Evropská komise 20. července 2005 rozhodla, že regionální investiční podpora společnosti Lignit Hodonín, provozovatele posledního lignitového dolu v České republice, je v souladu s pravidly EU o veřejné podpoře. Pomoc ve výši 155,5 mil. Kč pokrývá investice na otevření nových lignitových ložisek, což zabezpečí otevření 350 přímých a 150 nepřímých pracovních míst. Po posouzení podpory Komise shledala, že podpora bude mít pozitivní vliv na ekonomický rozvoj regionu v zabezpečení zaměstnanosti a podpoře investic do nových důlních technologií. Vzhledem k vyčerpání současných ložisek lignitu měl být Lignit Hodonín na konci roku 2004 uzavřen, čímž by došlo ke ztrátě 392 pracovních míst. Společnost však vypracovala nový podnikatelský plán na otevření nových ložisek lignitu založený na investici ve výši 324 milionů Kč. Protože společnost nebyla schopna získat dostatečné zdroje na finančních trzích, souhlasila Česká republika s podporou této investice v souvislosti s Rozvojovým programem Jihomoravského kraje a okresu Hodonín, který je zaměřen především na podporu zaměstnanosti a zlepšování ekonomické struktury.

Vztah veřejné podpory k hodnotě HDP v ČR v jednotlivých letech (v %)

Do údajů za rok 2004 je započtena i podpora do oblastí zemědělství, rybolovu a dopravy. Bez podpory do těchto oblastí by vztah veřejné podpory k DPH za tento rok činil 0,2%. Evropská komise zveřejňuje data vždy v druhé polovině následujícího roku.

A close-up photograph of a dense cluster of grass blades. The blades are long and thin, with a mix of vibrant green and dried, brownish-yellow colors. The lighting is soft, highlighting the texture and individual blades. A large, bold white number '4' is overlaid on the right side of the image.

4/

AGENDA 2006

Vůbec poprvé zveřejňuje ÚOHS ve své výroční zprávě základní přehled oblastí, na které se hodlá v budoucnu zaměřit. Kapitola Agenda 2006 je určena pro spotřebitele, právníky, ekonomy i politiky a slouží k identifikaci trhů a oblastí, kde by mohly existovat soutěžní bariéry. Cílem je identifikovat problémy a následně zajistit, aby příslušné trhy fungovaly v budoucnu lépe.

Hospodářská soutěž

Úřad bude monitorovat trh s pivem, na kterém se v minulosti objevovala řada soutěžních problémů. Jde především o dodavatelско-odběratelské vztahy mezi pivovary a provozovateli restaurací, kteří bývali zavazováni k prodeji piv pouze jediné značky. Zvláštní pozornost hodlá ÚOHS věnovat nadále tzv. síťovým trhům, kde existuje riziko zneužívání dominantního postavení. V minulosti se pouze minimum šetření týkalo trhu tepla. Cílem bude tedy zjistit stav konkurenčního prostředí v jednotlivých regionech. Tak jako v minulých letech bude předmětem monitorovací činnosti trh telekomunikací, kde ÚOHS pravidelně konstatuje ve svých rozhodnutích existenci protisoutěžních praktik. Lze také očekávat zvýšení podílu případů řešených prostřednictvím soutěžní advokacie namísto ve správních řízeních. Úřad zvažuje zásadní novelizaci zákona o ochraně hospodářské soutěže. Cílem je zavedení zvláštních procesních pravidel pro řízení před Úřadem, která by zaručila garanci plných procesních práv účastníkům řízení i třetím stranám. Ve všech oblastech činnosti ÚOHS je cílem zkrácení lhůt trvání správních řízení. V oblasti zvyšování transparentnosti činnosti ÚOHS a osvěty lze předpokládat zvýšení počtu vydaných metodických materiálů pro veřejnost (např. posuzování vertikálních dohod soutěžním úřadem) a pořádání seminářů.

Veřejné zakázky

ÚOHS se zaměří především na osvětovou činnost týkající se nového zákona o veřejných zakázkách. Školení se bude týkat především zadavatelů. Jejich okruh se přitom významně rozšíří. Nový zákon se totiž bude týkat také veřejných zakázek malého rozsahu. Úřad bude nadále pokračovat také v kontrolní činnosti zaměřené především na zadavatele, na jejichž postup orgán dohledu dostává opakované stížnosti a podněty. Ukládání významných pokut lze očekávat v případech nesprávného použití zjednodušených zadání, případně tam, kde zadavatelé podle zákona nepostupují vůbec.

Veřejná podpora

V oblasti veřejné podpory se Úřad bude věnovat školení a posilování právního povědomí v případě nové nebo aktualizované legislativy. Půjde především o témata: podpora pro vědu, výzkum a inovace; podpora de minimis; blokové výjimky; multisektorální rámec na podporu velkých investičních projektů; nařízení o uhelném průmyslu. Úřad dále bude prosazovat novelizaci zákona č. 215/2004 Sb. (zákon o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory) a vytvoření registru tzv. podpor malého rozsahu. Mezi dalšími prioritami je rovněž posílení transparentnosti podpory služeb obecného hospodářského významu (zejména dopravní obslužnost) či monitoring ukončení restrukturalizace českého ocelářského průmyslu. Obecně bude Úřad usilovat o snížení veřejné podpory, avšak při podstatném nárůstu její efektivity.

5/

MEZINÁRODNÍ VZTAHY

Úřad se účastní činnosti řady soutěžních a ekonomických organizací a seskupení. Zdůraznit můžeme členství v Mezinárodní soutěžní síti (International Competition Network – ICN), Evropské soutěžní síti (European Competition Network – ECN) a Sdružení evropských soutěžních úřadů (European Competition Authorities – ECA). Kromě toho rozvíjí aktivity v rámci Soutěžního výboru a Globálního fóra OECD, Světové obchodní organizace (WTO), Středoevropské soutěžní iniciativy CECI či Evropské sítě pro zadávání veřejných zakázek (PPN).

V rámci modernizace evropského soutěžního práva došlo k vytvoření tzv. Evropské soutěžní sítě (European Competition Network) složené z Evropské komise a soutěžních úřadů členských států Evropské unie. Cílem této sítě je zajistit spolupráci nezbytnou pro efektivní decentralizovanou aplikaci komunitárních soutěžních pravidel včetně výměny informací a vzájemných konzultací. ECN poskytuje efektivní mechanismy pro notifikaci případů a jejich případné předávání či alokaci mezi Komisí a soutěžními úřady členských států. Soutěžní úřady a Komise se prostřednictvím sítě ECN Interactive navzájem informují o zahájení případů, jejich přerušení a o žádostech o aplikaci tzv. leniency programu. K usnadnění celého procesu mohou Komise a národní soutěžní úřady sdílet informace, které získají v průběhu šetření případu. Úřad v roce 2005 zaslal prostřednictvím sítě ECN Interactive celkem 6 notifikací případů, které mohou mít dopad na trh více členských států a ve 4 případech pak zahájil správní řízení dle komunitárního práva.

Od roku 2001 funguje jako neformální diskusní platforma soutěžních úřadů v Evropském hospodářském prostoru Sdružení Evropských soutěžních úřadů. Jeho cílem je zlepšovat spolupráci mezi členskými soutěžními úřady a přispívat k účinnému prosazování národního i komunitárního soutěžního práva. Členské úřady ECA se mj. vzájemně informují o notifikacích spojení soutěžitelů, které podléhají povolení ve více členských státech EU. Úřad v roce 2005 obdržel informace o celkem 209 případech těchto multijurisdikčních spojení soutěžitelů.

Jednou z nejvýznamnějších platforem pro sdílení zkušeností s praktickou aplikací soutěžního práva a unikátním zdrojem teoretických výstupů je Soutěžní výbor a Globální fórum pro hospodářskou soutěž Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Zástupci Úřadu se již tradičně zúčastňují jak zasedání Globálního fóra OECD pro hospodářskou soutěž, tak Soutěžního výboru OECD a jeho pracovních skupin, které jsou platformou pro výměnu zkušeností z oblasti soutěžního práva a politiky.

ICN je mezinárodní sítí soutěžních organizací, jejíž prostřednictvím dochází k výměně a sdílení informací s cílem zefektivnění ochrany hospodářské soutěže. Členství je dobrovolné, členem se může stát jakýkoliv soutěžní orgán. ICN je jediná mezinárodní organizace, která se zabývá aplikací soutěžního práva. Je organizována do několika pracovních skupin. ICN publikuje svá doporučení (např. v podobě „best practices“), která jsou výstupem práce jednotlivých pracovních skupin jako výsledek společného konsensu. Je na jednotlivých členech sítě, zda a jak budou tato doporučení aplikovat. ICN úzce spolupracuje s ostatními organizacemi jak např. OECD, WTO, UNCTAD, dalšími sdruženími i s akademickou obcí.

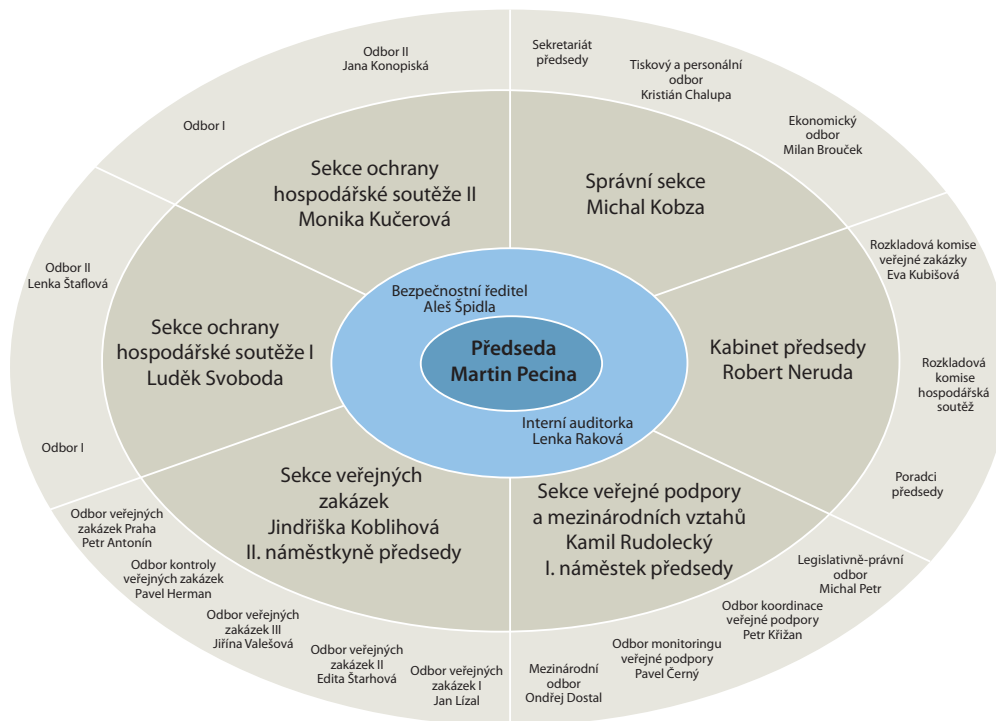

6/

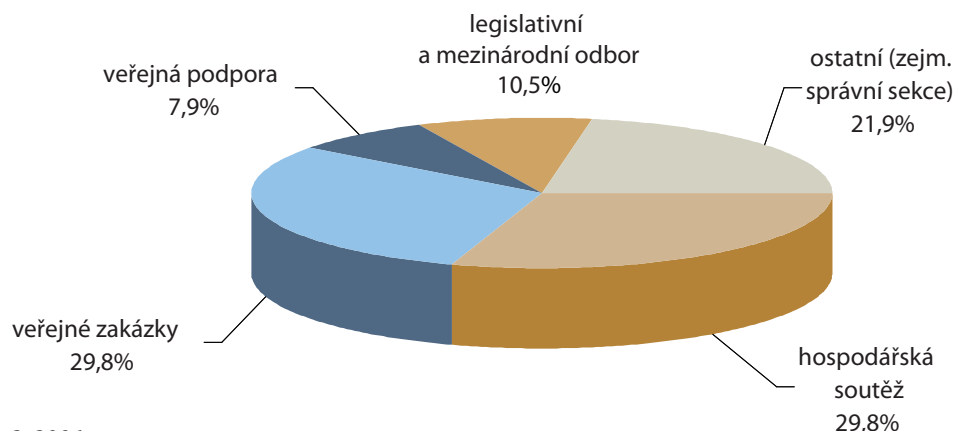
LIDSKÉ ZDROJE A OSVĚTA

Nejvýznamnější událostí v roce 2005 byla změna na postu předsedy Úřadu. Dne 2. září 2005 vystřídal Josefa Bednáře, kterému skončilo šestileté funkční období, Martin Pecina. Nového předsedu do funkce slavnostně uvedl prezident republiky Václav Klaus. Podle něj se Úřad již etabloval na české ekonomické scéně a je dobře, aby se na jedné straně nebál něco dělat a na straně druhé, aby se nesnažil být demiurgem, který přesně ví, jak má vypadat struktura našeho trhu a bude chtít diktovat či namalovat tržní vztahy. Martin Pecina při své inauguraci a také v řadě rozhovorů pro média v následujících týdnech zdůraznil, že bude dbát hlavně na prevenci, namísto trestání firem vysokými sankcemi.

S nástupem nového vedení nastaly některé významné změny v řízení Úřadu. Nedošlo sice k téměř k žádným odchodům zaměstnanců, ale byla provedena podstatná změna organizační struktury Úřadu (vzniklo 5 sekcí a Kabinet předsedy) a zaveden modernější manažerský způsob řízení. Nově byly vymezeny úkoly, odpovědnosti a pravomoci jednotlivých útvarů a jejich vedoucích. Složitější případy a šetření jsou řešeny a diskutovány v týmech, které mají jasné vedení.

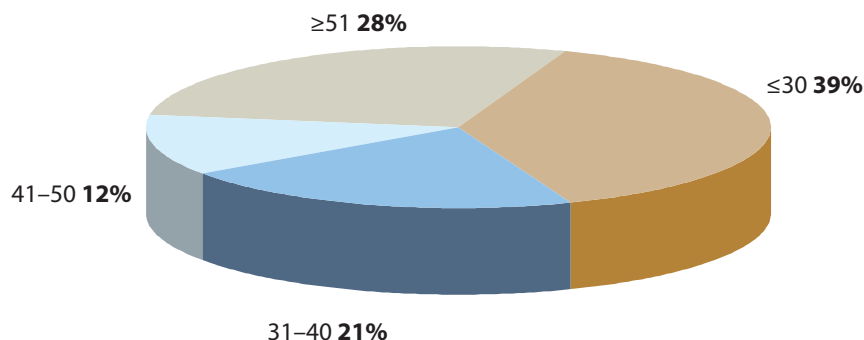

Zaměstnanci úřadu dle odborů

stav k 1. 3. 2006

Věková struktura zaměstnanců úřadu

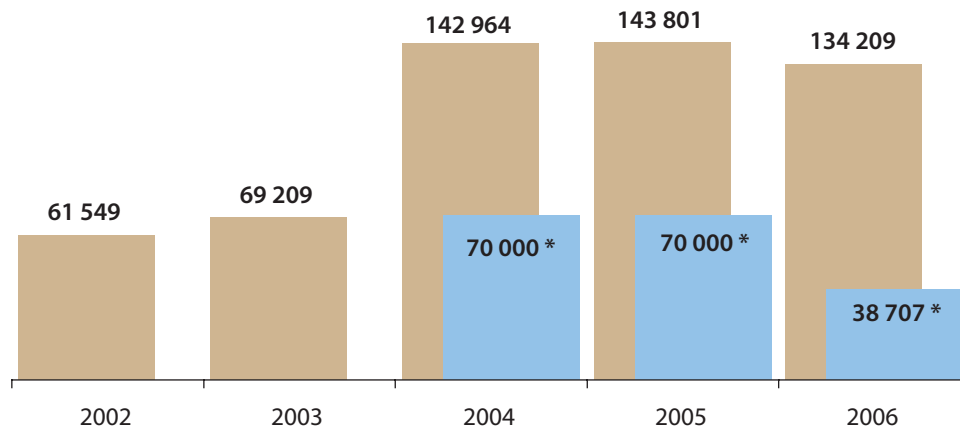
stav k 1. 3. 2006

Úřad si klade za úkol být dynamickou a komunikativní institucí, která bude vstřícná a nápomocná podnikatelům a občanům při řešení jejich problémů. Nebrání se také odlišným názorům odborné i laické veřejnosti, neboť probíhající diskuse a nezbytná zpětná vazba může Úřadu pomoci při formulování priorit do dalších let. Přesto zůstává nezávislost pevným pilířem činnosti Úřadu a zkušenosti ze zahraničí ukazují, že pluralita odborných názorů nevylučuje nezávislý postup soutěžních úřadů.

Od základů se v druhé polovině roku 2005 změnila atmosféra na této instituci. To se projevilo mj. i tím, že od okamžiku nástupu nového předsedy prakticky ustala fluktuace, kterou ÚOHS považoval v minulosti vždy za vážný problém. Průměrný počet zaměstnanců v roce 2005 byl 111 osob. Jejich průměrný měsíční plat činil 26 610 Kč. Z celkového počtu 114 zaměstnanců (k 1. 3. 2006) pracuje na ÚOHS 55 % žen a 45 % mužů.

V rámci zvyšování kvalifikace pracovníků úřadu byla ještě v roce 2005 odstartována příprava na výuku cizích jazyků, která se plně rozjela v lednu 2006. Koncem roku 2005 byly rovněž zahájeny přípravy na pořádání výcvikových kursů

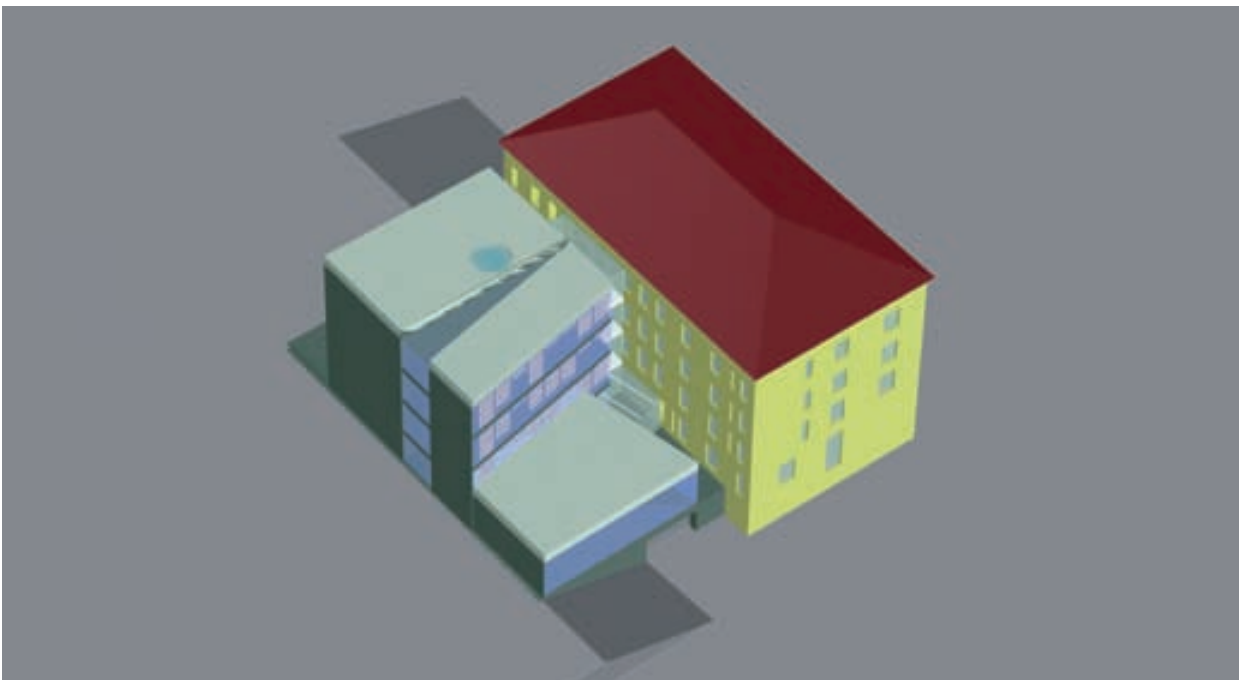
Schválený rozpočet Úřadu (v tis. korun)

* z toho částka na nové sídlo

z oblasti komunikace a manažerských schopností. Populárními se staly krátké mítinky zaměstnanců s předsedou, které se konají pravidelně vždy první pondělí v měsíci. Během nich má každý možnost vyjádřit vlastní názor nebo se zeptat na cokoli, co souvisí s prací ÚOHS.

Nový předseda podnikl rovněž rychle kroky k tomu, aby ÚOHS získal konečně vlastní budovu pro své sídlo. Po téměř patnácti letech existence antimonopolního úřadu v ČR se to podařilo. Novým sídlem bude po rekonstrukci budova bývalé Vojenské správy v Brně na třídě Kapitána Jaroše.

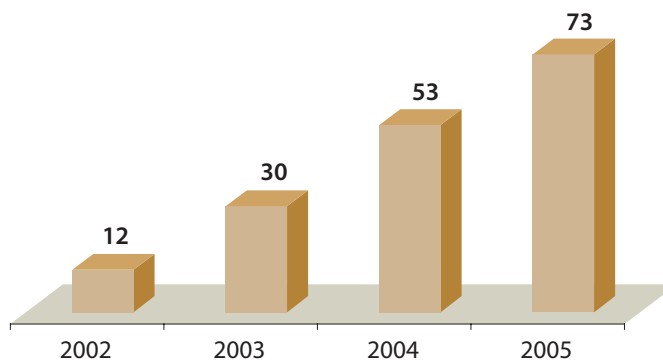
Projekt rekonstrukce nového sídla Úřadu.

/ INFORMAČNÍ ČINNOST

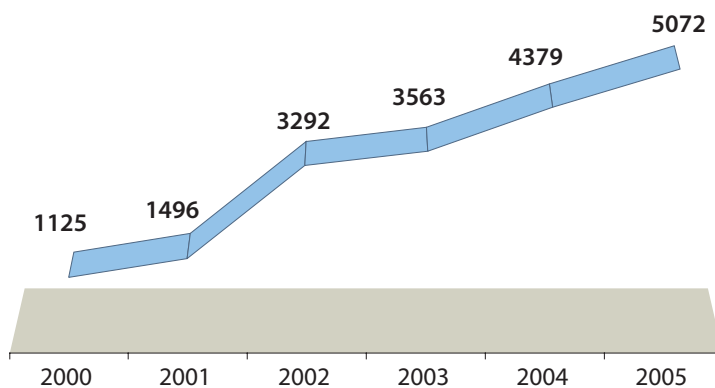
K informační činnosti patří nejen tiskové konference a informace poskytované nejrůznějším masmédiím či řadovým občanům. Důležitým faktorem informační činnosti jsou i konzultace, semináře nebo přednášky. V říjnu roku 2005 se v režii ÚOHS uskutečnil první seminář na téma veřejných zakázek. Úřad pak připravil na rok 2006 harmonogram přednášek a seminářů z oblasti hospodářské soutěže, veřejné podpory a zejména veřejných zakázek. V listopadu roku 2005 dále podepsali zástupci ÚOHS a Sdružení na obranu spotřebitele memorandum o vzájemné spolupráci. Hlavní myšlenkou tohoto dokumentu je vzájemná výměna informací, která má přispět ke zkvalitnění konkurenčního prostředí a tím i ke spokojenosti spotřebitelů.

Velkou pozornost věnovaly sdělovací prostředky v roce 2005 především správnímu řízení s bankovními domy, trhu telekomunikací a případu stavebních spořitel. Mimořádnému zájmu médií se také těšila změna na postu předsedy Úřadu. S nástupem nového předsedy se přitom průměrný počet článků o ÚOHS neustále zvyšoval. Svědčí o tom rovněž daleko větší počet rozhovorů a vyjádření, která nový předseda novinářům poskytl. Za celý rok 2005 bylo pak v nejrůznějších masmédiích zveřejněno více než 5 000 těchto příspěvků (z toho od září do prosince téměř polovina), což je o přibližně sedm set více než v předcházejícím roce.

Počty tiskových zpráv v letech 2002–2005

Počet článků o činnosti ÚOHS v médiích v letech 2000–2005

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Joštova 8, 601 56 Brno

tel.: + 420 542 161 233

fax: + 420 542 210 023

e-mail: posta@compet.cz

www.compet.cz

Grafická úprava a tisk: METODA, spol. s r.o.

Uzávěrka textu 18. 4. 2006

